

Володимир Остафійчук, Олександр Дідилівський,
Слухачі магістерської програми
Науковий керівник: к.т.н., доцент Розум Р. І.
Тернопільський національний економічний університет

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Посилення впливу глобалізації й інтеграція національного господарського комплексу у світовий економічний простір актуалізує проблему забезпечення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств, вирішення якої значною мірою залежить від результативності їх систем управління стосовно використання наявних конкурентних переваг та своєчасної адаптації виробничо-господарської діяльності до динамічних змін оточуючого середовища.

Проблема підвищення ефективності виробництва, конкурентоспроможності та діяльності підприємства загалом це забезпечення максимально можливих результатів з кожної одиниці затрачених матеріальних, трудових і фінансових ресурсів. Основними чинниками підвищення ефективності діяльності та конкурентоспроможності підприємства є: підвищення його технічного та технологічного рівня, вдосконалення управління, організація виробничо-господарської діяльності, зміна обсягів і структури виробництва, поліпшенні якості природних ресурсів тощо. Тільки за умови вмілого використання загальної системи перелічених чинників можна забезпечити достатній темп підвищення ефективності виробничо-господарської діяльності.

Необхідно відмітити, що забезпечення певного рівня успішності функціонування підприємства напряму пов'язане із набуттям даним підприємством ознак конкурентоспроможності. Це пояснюється тим, що конкурентна боротьба на споживчому ринку вимагає від виробників постійного вдосконалення.

Конкурентоспроможність підприємства це один із основних факторів ринкового середовища, який відображає спроможність підприємства адаптуватися до ринкових умов і зайняти провідні позиції та втримати їх якомога довший період часу. Проблеми менеджменту щодо підвищення конкурентоспроможності підприємства викликані залежністю конкурентоспроможності підприємств від впливу зовнішнього середовища, а також складністю самого підприємства як об'єкта управління.

Конкуренція на споживчому ринку стає все більш жорсткою, відбувається все більша боротьба між виробниками продукції за більш вигідні умови виробництва та реалізації свого продукту, за отримання максимального прибутку й інші переваги. Такого роду конкурентна боротьба відбувається за допомогою різних методів і може бути відображена за допомогою різних форм. У зв'язку з цим виникає потреба в постійному пошуку шляхів підвищення конкурентоспроможності підприємств.

У сучасних умовах високий показник конкурентоспроможності підприємства є передумовою отримання стабільного прибутку. У зв'язку з цим, пошук шляхів підвищення конкурентоспроможності підприємства стає першочерговою на сучасному етапі його розвитку. Через відсутність проведення моніторингу показників власного конкурентного потенціалу, знаходження та аналізу чинників, що мають безпосередній вплив на конкурентоздатність, управлінський склад підприємства унеможлиблює формування та запровадження стратегії його діяльності в цілому.

Високі показники конкурентоспроможності підприємства говорять про ефективність використання власних і позикових ресурсів. При аналізі конкурентоспроможності підприємства необхідно враховувати не лише чинники зовнішнього середовища, які мають вплив на підприємство, чи ті, які мають з підприємством взаємовплив, а також основні напрямки діяльності підприємства. Першочерговою задачею вітчизняних підприємств, особливо у сучасних кризових умовах, є нарощування показника конкурентоспроможності на споживчому ринку.

Підвищення конкурентоспроможності підприємств, а також зростання його частки на споживчому ринку, можна забезпечити за рахунок наступних кроків: вийти на ринок з новим інноваційним продуктом; зменшити вартість продукції (послуги); за допомогою реклами показати свій продукт з кращої сторони; розширити дилерську мережу тощо. Керівництво підприємства має уміти відслідковувати зміни, що проходять як в середині так і зовні, та швидко і адекватно реагувати на ці зміни. Такого роду реакцією може бути: вихід на нові споживчі ринки, проведення диверсифікації виробництва, зміна товарної політики, зміна організаційно-правового статусу підприємства, кооперування з іншими підприємствами, впровадження новітніх інноваційних технологій, зміна форм збуту продукції тощо.

З метою забезпечення конкурентоспроможності підприємства повинні володіти конкурентними перевагами, основними шляхами їх отримання є наступні:

- постійно вдосконалюватися за рахунок впровадження заходів стосовно вдосконалення власної виробничо-господарської діяльності та нарощування її ефективності;
- послаблювати конкурентів;
- змінити ринкове середовище.

Так, як реалізація останніх двох шляхів вимагає значних зусиль то головним шляхом забезпечення конкурентних переваг є нарощування ефективності власної виробничо-господарської діяльності.

Таким чином для ефективного функціонування виробничих підприємств в сучасних умовах необхідно провести розробку та впровадження наступних заходів:

1. Запровадити логістичні методи в процеси підтримки та розвитку виробничих галузей.
2. Розробити методiku та програми реструктуризації підприємств, направлені на підвищення ефективності виробничо-господарської діяльності й стабільну роботу виробничих підприємств.
3. Формування механізму й інструментарію забезпечення підприємств фінансовими ресурсами, техніко-економічного обґрунтування та направлення на розвиток головних складових виробничого потенціалу.
4. Створення та впровадження організаційно-економічних механізмів активізації виробничих підприємств.

Список використаних джерел

1. Розум Р.І. Хамедюк Р.В. Підвищення ефективності управління асортиментною політикою підприємств деревообробного комплексу. Матеріали наукового семінару «Екологізація економіки та регулювання використання природних ресурсів». 20 травня 2014. Тернопіль: ТНЕУ. С. 8-10.
2. Rozum R.I. Improving efficiency of using agricultural land. Науковий вісник Полісся. 2017. № 3 (11). Ч. 1. С. 193-196.
3. Nevko, B. M. Improvement of machine safety devices / B. M. Nevko, R. B. Nevko, O. M. Klendii, M. V. Buriak, Y. V. Dzyadykevych, R. I. Rozum // Acta Polytechnica, Journal of Advanced Engineering.- 2018.- Vo1. 58, No. 1. - Pg. 17- 25.
4. Розум Р.І., Іздепська С.В. Еколого-економічна оцінка ефективності управління лісовими ресурсами на підприємствах лісової галузі. Матеріали ювілейної, міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених (7 листопада 2018 р.) / Відп. ред. проф. Л. М. Черчик. Луцьк, 2018. С. 301-302.
5. Гевко Р.Б., Розум Р.І. Підвищення ефективності виробництва біопалива / Р.Б. Гевко, // Матеріали круглого столу «Проблеми розвитку альтернативних та відновлювальних джерел енергії: економічний аспект» (26 травня 2011р.) Тернопіль ТНЕУ С. 26-32.